

Håkon Holien, Marthe Gjestland og Thyra Solem

Inventering av sopp i beitemark, Tromsdalen gård, Verdal, Nord-Trøndelag 2012

NTNU Vitenskapsmuseet
naturhistorisk notat 2013-1

NTNU Vitenskapsmuseet naturhistorisk notat 2013-1

Håkon Holien, Marthe Gjestland og Thyra Solem

**Inventering av sopp i beitemark,
Tromsdalen gård, Verdal,
Nord-Trøndelag 2012**

NTNU Vitenskapsmuseet naturhistorisk notat

Dette er en elektronisk serie fra 2013 som erstatter tidligere Botanisk notat og Zoologisk notat. Serien er ikke periodisk, og antall nummer varierer per år. Notatserien benyttes til rapportering fra mindre prosjekter og utredninger, datadokumentasjon, statusrapporter, samt annet materiale som ikke har en endelig bearbeidelse.

Tidligere utgivelser: <http://www.ntnu.no/vitenskapsmuseet/publikasjoner>

Referanse

Holien, H. Gjestland, M. & Solem, T. 2013. Inventering av sopp i beitemark, Tromsdalen gård, Verdal, Nord-Trøndelag 2012. – NTNU Vitenskapsmuseet naturhistorisk notat 2013-1: 1-9.

Trondheim, februar 2013

Utgiver

NTNU Vitenskapsmuseet
Seksjon for naturhistorie
7491 Trondheim
Telefon: 73 59 22 60/73 59 22 80
e-post: post@vm.ntnu.no

Ansvarlig signatur

Torkild Bakken (seksjonsleder)

Publiseringstype

Digitalt dokument (pdf)

Forsidefoto

Mørkskjellet vokssopp *Hygrocybe turunda* tatt ved Ramsåsvollen i Tromsdalen 2011. Foto Håkon Holien.

www.ntnu.no/vitenskapsmuseet

ISBN 978-82-7126-964-7

ISSN 1894-0064

Sammendrag

Holien, H., Gjestland, M. & Solem, T. 2013. Inventering av sopp i beitemark, Tromsdalen gård, Verdal, Nord-Trøndelag 2012. – NTNU Vitenskapsmuseet naturhistorisk notat 2013-1:1-9.

Verdalskalk AS og Norcem AS har planer om utvidelse av virksomheten ved kalkbruddet i Tromsdalen. Dette inkluderer etablering av nye dagbrudd for kalk og fyllitt, underjordsdrift for kalk, samt etablering av et nytt jorddeponi. Dette notatet er en oppfølging av en tidligere rapport, og her vurderes spesielt forekomstene av beitemarkssopp ved Tromsdal gård.

Soppåret 2012 var generelt dårlig i hele landet. Det var forventet et mer rikholdig utvalg av beitemarkssopp, men en rødlistet art ble likevel registrert, brun engvokssopp *Hygrocybe colemaniana* (VU).

Håkon Holien, Høgskolen i Nord-Trøndelag, Avdeling for landbruk og informasjonsteknologi, Serviceboks 2501, 7729 Steinkjer. Hakon.Holien@hint.no

Thyra Solem og Marthe Gjestland, NTNU Vitenskapsmuseet, Seksjon for naturhistorie, 7491 Trondheim. Thyra.Solem@ntnu.no og marthe@gjestland.no

Innhold

Sammendrag.....	3
Forord.....	5
1 Innledning.....	6
2 Resultater.....	7
3 Oppsummering.....	9
4 Referanser.....	9

Forord

Dette notatet er utarbeidet på oppdrag for Innherred samkommune i Nord-Trøndelag. Hovedhensikten har vært å kartlegge arts mangfoldet av beitemarkssopp ved Tromsdal gård i Verdal.

For NTNU Vitenskapsmuseet har Kristian Hassel vært ansvarlig for prosjektet. Soppregistreringene er utført av Thyra Solen og Marthe Gjestland fra NTNU Vitenskapsmuseet og Håkon Holien fra Høgskolen i Nord-Trøndelag. T. Møller og T. Rian har vært kontaktpersoner hos Innherred samkommune. Ellen Larsson, Göteborg, har bestemt våre tre innsamlinger av trevlesopp *Inocybe* og Arne Aronsen, Tønsberg, har bestemt et belegg av bruskhette *Mycena laevigata*.

Trondheim, februar 2013

Kristian Hassel

1 Innledning

Tromsdalen er kjent for stor variasjon i plantedekket og forekomster av en rekke sjeldne arter og naturtyper, og undersøkelsene i 2011 støtter opp om dette. Området er et av de som skiller seg klart ut som viktig for biologisk mangfold i Verdal kommune, og det er også viktig i både regional og nasjonal sammenheng. Lyngstad et al. (2012) rapporterte totalt 23 naturtypelokaliteter i Tromsdalen, hvorav fire har verdi A (svært viktig), sju har verdi B (viktig), og åtte har verdi C (lokalt viktig). Det ble i tillegg rapportert funn av 40 rødlistearter fordelt på 7 karplanter, 8 lav, 8 moser, 15 sopp og 2 kransalger.

Med bakgrunn i Verdalskalk AS og Norcem AS sine planer om utvidelse av virksomheten ved kalkbruddet i Tromsdalen utarbeidet NTNU Vitenskapsmuseet en rapport som oppsummerte de botaniske verdiene i Tromsdalen og vurderte konsekvensene i forhold til planene om utvidelse av kalkbruddet (Lyngstad et al. 2012).

Denne undersøkelsen er en oppfølging av Lyngstad et al. (2012) og fokuserer på kartlegging av beitemarkssopp ved Tromsdal gård.

De aktuelle lokalitetene ved Tromsdal gård ble undersøkt 12. september 2012. Innsamlet materiale er deponert ved herbarium TRH (NTNU Vitenskapsmuseet), observasjoner av arter som ikke ble samlet er tilgjengelig via Artskart (<http://artskart.artsdatabanken.no>).

Nomenklatur følger Artsnavnebasen (2013).

2 Resultater

Lokalitet 15 Tromsdalen gård I (PR 310,684 side 28-29) fra 2012-rapporten.

Dette området ble verdivurdert til B av Lyngstad et al. (2012).

I 2011 ble det i denne marka registrert noen få sopparter, bl. a. en rødlistet beitemarksopp, mørkskjellet vokssopp *Hygrocybe turunda* (VU).

I 2012 ble det utført en inventering av sopp på samme område der 17 arter av beitemarksopp ble registrert (Tabell 1). Det ble da registrert ytterligere en rødlistet art, brun engvokssopp *Hygrocybe colemanniana* (VU).

Tabell 1. Registrerte beitemarksopp i lokalitet 15 Tromsdalen gard 1 i 2012. Arter dokumentert med innsamling i herbariet TRH er merket med *.

Vitenskapelig navn	Norsk navn	Rødlistestatus	Koordinater
<i>Coprinus comatus</i>	matblekksopp		
<i>Entoloma sericeum</i> *	beiterødspore		PR 3100,8651
<i>Galerina graminis</i>	plenklokkehatt		
<i>Galerina marginata</i>	flatklokkehatt		
<i>Hygrocybe ceracea</i>	skjør vokssopp		
<i>Hygrocybe colemanniana</i> *	brun engvokssopp	VU	PR 31012,68663
<i>Hygrocybe miniata</i>	liten mønjevokssopp		
<i>Hygrocybe psittacina</i>	papegøyevokssopp		
<i>Hygrocybe reidii</i>	honningvokssopp		
<i>Inocybe asterospora</i>	knolltrevlesopp		
<i>Inocybe flocculosa</i> *	filttrevlesopp		
<i>Inocybe grammata</i> *	lyspuklet trevlesopp		
<i>Lactarius pubescens</i>	blek skjeggriske		
<i>Mycena flavoalba</i>	elfenbenshette		
<i>Omphalina pyxidata</i>	brun navlesopp		
<i>Panaeolus papilionaceus</i>	frynseflekkskivehatt		
<i>Stropharia semiglobata</i>	sitronkragesopp		

Lokalitet 16 Tromsdalen gård II (PR 305,685, side 29)

Dette området ble gitt verdivurdering C av Lyngstad et al. (2012).

Ved kartlegging av beitemarksopp i 2012 registrerte vi området som to dellokaliteter, en på hver side av veien.

Dellokalitet a – nordsida av vegen: Beitemark med noe bjørk (Tabell 2) og dellokalitet b – sørsida av vegen: beitemark med noe skog (Tabell 3).

Skogen i dellokalitet b bestod av glissent bestand av gran og løvtrær, hovedsakelig bjørk samt plantet lerk. Den åpne beitemarka var stedvis sumpete i forsenkninger, men de tørre partiene hadde omtrent samme artsinventar som delområde a, med tillegg for rødlistearten brun engvokssopp *Hygrocybe colemanniana* (VU).

Tabell 2. Registrerte beitemarksopp i lokalitet 16 Tromsdalen gård II, nordsida av vegen, i 2012. Arter dokumentert med innsamling i herbariet TRH er merket med *.

Vitenskapelig navn	Norsk navn	Rødlistestatus	Koordinater
<i>Calocera viscosa</i>	gullgaffel		
<i>Clavulinopsis corniculata</i> *	gul småfingersopp		PR 3049,6868
<i>Entoloma sericellum</i>	silkerødspore		
<i>Entoloma sericeum</i>	beiterødspore		PR 3045,6866
<i>Entoloma serrulatum</i> *	mørktannet rødspore		PR 3045,6867
<i>Galerina graminis</i> *	plenklokkehatt		
<i>Geoglossum umbratile</i> *	brunsvart jordtunge		PR 30949,68667
<i>Hygrocybe acutoconica</i> *	spiss vokssopp		PR 3049,6868
<i>Hygrocybe chlorophana</i>	gul vokssopp		
<i>Hygrocybe conica</i>	kjeglevokssopp		
<i>Hygrocybe insipida</i>	liten vokssopp		
<i>Hygrocybe miniata</i>	liten mønjevokssopp		
<i>Hygrocybe virginea</i>	kritt vokssopp		
<i>Inocybe asterospora</i> *	knolltrevlesopp		
<i>Lyophyllum deliberatum</i> *	kalksotgråhatt		PR 3055,6863
<i>Mycena flavoalba</i>	elfenbenshette		
<i>Panaeolus papilionaceus</i>	frynseflekkskivesopp		
<i>Stropharia albonitens</i>	hvit kragesopp		

Tabell 3. Registrerte beitemarksopp i lokalitet 16 Tromsdalen gard II, dellokalitet b. Arter dokumentert med innsamling i herbariet TRH er merket med *.

Vitenskapelig navn	Norsk navn	Rødlistestatus	Koordinater
<i>Clavulinopsis luteoalba</i> *	blektuppet småkøllesopp		3055,6849
<i>Cystoderma amianthinum</i>	okergul grynhatt		
<i>Entoloma sericellum</i>	silkerødspore		
<i>Entoloma sericeum</i>	beiterødspore		
<i>Galerina marginata</i> *	flatklokkehatt		PR 3044,6874
<i>Hygrocybe colemanniana</i>	brun engvokssopp	VU	
<i>Hygrocybe conica</i>	kjeglevokssopp		
<i>Hygrocybe insipida</i> *	liten vokssopp		PR 3055,6852
<i>Hygrocybe miniata</i>	liten mønjevokssopp		
<i>Hygrocybe reidii</i>	honningsvokssopp		
<i>Hygrocybe virginea</i>	kritt vokssopp		
<i>Hypholoma capnoides</i>	svovelsopp		
<i>Inocybe sindonia</i> *	Kittrevlesopp		
<i>Laccaria laccata</i>	lakssopp		
<i>Mycena laevigata</i> *	bruskhette		PR 3044,6858
<i>Panaeolus papilionaceus</i>	frynseflekkskivesopp		PR 3062,6851
<i>Russula queletii</i>	grantårekremle		
<i>Stropharia albonitens</i>	hvit kragesopp		
<i>Suillus grevillei</i>	lerkesopp		

3 Oppsummering

Lokalitet 15 Tromsdalen gård I

Soppåret 2012 var generelt dårlig i hele landet og Tromsdalen var intet unntak.

Vi hadde ventet oss et mer rikholdig utvalg av beitemarkssopp, men med sopp er det slik at ett enkelt år bare gir et øyeblikksbilde av potensialet. Beitemarka har et trivielt inventar av sopp, dog med funn av en rødlistet art, brun engvokssopp *Hygrocybe colemanniana* (VU).

På grunnlag av soppinventeringen i 2012, finner vi ingen grunn til å endre på verdivurderingen B for dette området. Det er imidlertid potensial for flere rødlistearter i området.

Lokalitet 16 Tromsdalen gård II

Begge delområdene hadde et trivielt artsinventar av beitemarkssopp. I dellokalitet a ble det ikke gjort funn av rødlistete arter. Det er imidlertid alltid interessant å registrere jordtunger, men brunsvart jordtunge *Geoglossum imbratile* er av de vanlige jordtungene. I dellokalitet b ble rødlistearten brun engvokssopp påvist, men funnstedet utgjør bare et lite område av denne beitemarka.

Vi finner ingen grunn til å endre verdivurderingen C for dette området.

4 Referanser

Artsnavnebasen. 2013. <http://www2.artsdatabanken.no/artsnavn/Contentpages/Hjem.aspx>

Lyngstad, A., E. Fremstad, T. L. Solem & K. Hassel. 2012. Botanisk kartlegging og vurdering av konsekvenser i forbindelse med foreslått utvidelse av kalkbrudd i Tromsdalen, Verdal kommune. 978-82-7126-940-1, NTNU Vitenskapsmuseet.

NTNU Vitenskapsmuseet er en enhet ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet, NTNU.

NTNU Vitenskapsmuseet skal utvikle og formidle kunnskap om natur og kultur, samt sikre, bevare og gjøre de vitenskapelige samlingene tilgjengelige for forskning, forvaltning og formidling.

Seksjon for naturhistorie driver forskning innenfor biogeografi, biosystematikk og økologi med vekt på bevaringsbiologi. Seksjonen påtar seg forsknings- og utredningsoppgaver innen miljøproblematikk for ulike offentlige myndigheter innen stat, fylker, fylkeskommuner, kommuner og fra private bedrifter. Dette kan være forskningsoppgaver innen våre fagfelt, konsekvensutredninger ved planlagte naturinngrep, for- og etterundersøkelser ved naturinngrep, fauna- og florakartlegging, biologisk overvåking og oppgaver innen biologisk mangfold.

ISBN 978-82-7126-964-7
ISSN 1894-0064

© NTNU Vitenskapsmuseet
Publikasjonen kan siteres fritt med kildeangivelse

www.ntnu.no/vitenskapsmuseet